

Radim Chalupa

Leges

Řízení o zaplacení směnečného nároku

(specifika
a problémové
aspekty)

KRÁTKODOBÁ

teoretik

Vzor citace:

CHALUPA, R. *Řízení o zaplacení směnečného nároku (specifika a problémové aspekty)*. Praha: Leges, 2019, 488 s.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Chalupa, Radim

Řízení o zaplacení směnečného nároku : (specifika a problémové aspekty)
/ Radim Chalupa. -- Vydání první. -- Praha : Leges, 2019. -- 488 stran. --
(Teoretik)

ISBN 978-80-7502-331-5

347.745 * 336.777 * (437.3) * (048.8)

- směnečné právo
- směnečné právo -- Česko
- směnky
- směnky -- Česko
- monografie

347.7 - Obchodní právo. Finanční právo. Právo průmyslového vlastnictví. Patentové právo. Autorské právo [16]

Vydalo Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 4/61, Praha 2,
v roce 2019 jako svou 532. publikaci.

Edice Teoretik

Vydání první

Návrh obálky Michaela Vydrová

Redakce Jarmila Vohralíková

Sazba Lucie Tuláčková

Tisk PBTisk, a. s., Příbram

www.knihyleges.cz

© Radim Chalupa, 2019
ISBN 978-80-7502-331-5

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
právní fakulty MU

H-3067 / 172568

P-1725

PŘEHLED OBSAHU

- I. Úvod
- Část první Směnečný nárok a směnka v nalézacím řízení**
- II. Směnečný nárok jako předmět nalézacího řízení
- Část druhá Řízení o zaplacení směnečného nároku**
- III. Uplatnění a projednání směnečného nároku v nalézacím řízení
- IV. Pravomoc a příslušnost soudu při projednání směnečného nároku, obsazení soudu
- V. Vyřízení směnečného nároku ve směnečném rozkazním řízení
- VI. Vyřízení směnečného nároku v prostém rozkazním řízení
- VII. Projednání směnečného nároku v prostém nalézacím řízení
- VIII. Procesní obrana žalovaného proti uplatnění směnečného nároku
- Část třetí Charakteristika a vybrané aspekty směnečného rozkazního řízení**
- IX. Směnečné rozkazní řízení
- X. Koncentrace směnečného rozkazního řízení
- XI. Směnečné rozkazní řízení a právo na spravedlivý proces
- Část čtvrtá Exkursy**
- XII. Historický exkurs
- XIII. Uplatnění a projednání směnečného nároku v nalézacím řízení ve Spolkové republice Německo
- XIV. Uplatnění a vyřízení směnečného nároku ve směnečném rozkazním řízení v Rakouské republice
- Část pátá Zjišťování skutkového stavu a důkazní břemeno**
- XV. Zjišťování skutkového stavu v řízení o zaplacení směnečného nároku
- XVI. Důkazní břemeno v řízení o zaplacení směnečného nároku
- Část šestá Návrhy nové právní úpravy**
- XVII. Úvahy de lege ferenda
- XVIII. Závěr

OBSAH

PŘEHLED OBSAHU	5
SEZNAM ZKRATEK.....	21
I. ÚVOD.....	23
ČÁST PRVNÍ	
SMĚNEČNÝ NÁROK A SMĚNKA V NALÉZACÍM ŘÍZENÍ.....	27
II. SMĚNEČNÝ NÁROK JAKO PŘEDMĚT NALÉZACÍHO ŘÍZENÍ... 27	
1. Směnečný nárok jako předmět nalézacího řízení	27
2. Charakteristika směnky a do ní vtělené směnečné pohledávky... 27	
2.1 Skripturní povaha směnky	30
2.2 Abstraktní povaha směnečné pohledávky	31
2.3 Směnka je listinou.....	37
3. Zohlednění charakteristických rysů směnky a směnečné pohledávky v civilním procesu v podobě směnečného rozkazního řízení.....	38
ČÁST DRUHÁ	
ŘÍZENÍ O ZAPLACENÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU	41
III. UPLATNĚNÍ A PROJEDNÁNÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU V NALÉZACÍM ŘÍZENÍ.....	41
1. Způsoby vyřízení uplatněného směnečného nároku v soudním řízení.....	41
2. Vyřízení věci ve směnečném rozkazním řízení	43
3. Projednání směnečného nároku v prostém nalézacím řízení	44
4. Přiznání nároku platebním rozkazem.....	44
5. Společný výklad zahájení řízení a prvotních procesních kroků soudu směřujících k vyřízení věci	45
5.1 Zaplacení soudního poplatku.....	45
5.2 Posouzení žaloby.....	45
5.3 Posouzení procesních podmínek	46
5.4 Příprava jednání nebo předrozkazní část řízení	47
6. Další postup soudu v řízení.....	47
IV. PRAVOMOC A PŘÍSLUŠNOST SOUDU PŘI PROJEDNÁNÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU, OBSAZENÍ SOUDU	48
1. Pravomoc soudů k projednání směnečného nároku.....	48

1.1	Obecný režim pravomoci soudů k projednání směnečného nároku	48
1.2	Přesunutí sporu o zaplacení směnečného nároku do rozhodčího řízení	48
1.3	Pravomoc soudů k projednání věci vůči osobám, jež v ČR nemají obecný soud	49
1.4	Pravomoc českých soudů k rozhodování sporu vůči osobě, která nemá obecný soud na území ČR, ale je žalována společně s osobou, jejímž obecným soudem je některý z českých soudů	52
1.5	Pravomoc českých soudů k rozhodování sporu vůči osobě, která nemá obecný soud na území ČR, ale bylo by vůči ní možné uplatnit příslušnost danou na výběr	53
2.	Příslušnost soudů k projednání směnečného nároku	54
2.1	Věcná příslušnost soudů k projednání směnečného nároku	54
2.2	Funkční příslušnost soudů k projednání opravných prostředků	54
2.3	Místní příslušnost soudů k projednání směnečného nároku	55
V.	VYŘÍZENÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU VE SMĚNEČNÉM ROZKAZNÍM ŘÍZENÍ	59
1.	Vyřízení směnečného nároku, jenž byl uplatněn v režimu § 175 OSŘ, ve sporném řízení	59
2.	Nástin průběhu řízení	60
3.	Předrozkazní část řízení o zaplacení směnečného nároku	60
4.	Směnečné rozkazní řízení	61
5.	Průběh předrozkazní části řízení	63
5.1	Posouzení projednatelnosti žaloby a uplatněného nároku ..	63
5.2	Posouzení předpokladů pro vydání směnečného platebního rozkazu	64
6.	Průběh směnečného rozkazního řízení	73
6.1	Vydání směnečného platebního rozkazu	73
6.2	Zrušení směnečného platebního rozkazu pro jeho nedoručení	74
6.3	Podání námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu ...	75
6.4	Procesní posouzení námitek soudem	76
6.5	Odmítnutí námitek	79
6.6	Projednání uplatněného nároku a námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu	79

7.	Ukončení směnečného rozkazního řízení	87
7.1	Procesní rozhodnutí ukončující řízení	87
7.2	Zastavení řízení	88
7.3	Zastavení námitkového řízení	90
7.4	Ukončení řízení a zastavení námitkového řízení v důsledku schválení soudního smíru	90
7.5	Ukončení řízení meritorním rozhodnutím	91
8.	Rozhodnutí vydávaná ve směnečném rozkazním řízení	91
8.1	Procesní rozhodnutí vydávaná ve směnečném rozkazním řízení	91
8.2	Meritorní rozhodnutí vydávaná ve směnečném rozkazním řízení	92
9.	Oprava chyb v rozhodnutích vydávaných ve směnečném rozkazním řízení	96
9.1	Oprava textu rozhodnutí obsahujícího chyby	96
9.2	Opravné usnesení vydané ve směnečném rozkazním řízení	96
10.	Rozhodování bez zjišťování skutkového stavu ve směnečném rozkazním řízení	97
10.1	Zjišťování skutkového stavu v předrozkazní části řízení	97
10.2	Rozhodování bez zjišťování skutkového stavu v námitkovém řízení	97
10.3	Rozsudek pro uznání ve směnečném rozkazním řízení ...	100
10.4	Rozsudek pro zmeškání ve směnečném rozkazním řízení ..	101
11.	Dílčí závěr	102
VI.	VYŘÍZENÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU V PROSTÉM ROZKAZNÍM ŘÍZENÍ	103
1.	Možné způsoby projednání uplatněného směnečného nároku ..	103
2.	Vyřízení směnečného nároku v prostém rozkazním řízení	103
3.	Přiznání směnečného nároku platebním rozkazem	104
4.	Odpor proti platebnímu rozkazu a důsledky jeho nepodání ...	104
5.	Odpor proti platebnímu rozkazu a důsledky jeho podání	104
6.	Důsledky nedoručení platebního rozkazu	105
VII.	PROJEDNÁNÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU V PROSTÉM NALÉZACÍM ŘÍZENÍ	106
1.	Možné cesty vedoucí k projednání směnečného nároku v prostém nalézacím řízení	106
1.1	Projednání směnečného nároku v případě nevyhovění návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu	106

1.2	Přímé projednání směnečného nároku v prostém nalézacím řízení.....	107
1.3	Projednání směnečného nároku v prostém nalézacím řízení po zrušení platebního rozkazu	108
1.4	Projednání směnečného nároku v prostém nalézacím řízení po zrušení směnečného platebního rozkazu.....	108
2.	Projednání směnečného nároku v prostém nalézacím řízení.....	109
2.1	Příprava jednání	109
2.2	Jednání ve věci	109
3.	Projednání nároku bez nařízení jednání	111
3.1	Předpoklady řádného projednání nároku bez nařízení jednání.....	113
3.2	Protaktizování řízení o uplatnění směnečného nároku žalovanými	113
3.3	Problematické využívání projednání nároku bez nařízení jednání	113
3.4	Procesně závadné využívání projednání nároku bez nařízení jednání	114
4.	Rozhodování bez zjišťování skutkového stavu	115
4.1	Rozsudek pro uznání	115
4.2	Rozsudek pro zmeškání.....	117
VIII. PROCESNÍ OBRANA ŽALOVANÉHO PROTI UPLATNĚNÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU		
1.	Možné způsoby obrany.....	118
2.	Obrana žalovaného proti uplatněnému směnečnému nároku popřením nároku.....	118
2.1	Popírání nároku popíráním skutečností	120
2.2	Popírání uplatněného nároku námitkou	127
2.3	Popírání nároku právní argumentací	131
3.	Procesní podoba popření uplatněného směnečného nároku	132
3.1	Námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu	132
3.2	Vyjádření.....	134
3.3	Odpor a vyjádření.....	135
4.	Obrana žalovaného proti směnečnému nároku uplatněním vzájemné žaloby	136
4.1	Vzájemná žaloba	136
4.2	Vzájemná žaloba a směnečné rozkazní řízení	138
5.	Obrana žalovaného proti směnečnému nároku uplatněním procesního započtení	140

5.1	Procesní započtení	141
5.2	Procesní započtení a směnečné rozkazní řízení	142
6.	Procesní započtení a vzájemná žaloba	145
7.	Způsob vedení obrany a důkazní břemeno	145
8.	Dílčí závěr	146

ČÁST TŘETÍ CHARAKTERISTIKA A VYBRANÉ ASPEKTY SMĚNEČNÉHO ROZKAZNÍHO ŘÍZENÍ.....

IX. SMĚNEČNÉ ROZKAZNÍ ŘÍZENÍ.....	147
1. Vstupní charakteristika a klasifikace rozkazního řízení	147
1.1 Rozkazní řízení jako platforma pro snadné uplatnění nesporných nároků	148
1.2 Přeměna rozkazního řízení v řízení kontradiktorní	148
1.3 Rovnováha rozkazního řízení	149
1.4 Charakteristika a klasifikace rozkazního řízení	149
2. Směnečné rozkazní řízení – základní charakteristika.....	151
2.1 Snadná dostupnost meritorního rozhodnutí v podobě směnečného platebního rozkazu, jímž je věřiteli přiznán kvalifikovaný (směnečný) nárok	151
2.2 Absence nástroje umožňujícího žalovanému přiměřeně snadné zpochybnění meritorního rozhodnutí, jež bylo vydáno bez jeho slyšení	153
2.3 Směnečný platební rozkaz není zrušen podáním námitek proti tomuto rozhodnutí	154
2.4 Uplatněný nárok není soudem ve směnečném rozkazním řízení projednán	158
2.5 Obrana žalovaného proti uplatněnému směnečnému nároku je ve směnečném rozkazním řízení podřízena příliš tvrdé a rigidní koncentraci	164
2.6 Ve směnečném rozkazním řízení se kumuluje působení dvou limitujících faktorů – koncentrace a nekontradiktornosti průběhu první fáze řízení	165
2.7 Směnečné rozkazní řízení je jednostupňové.....	166
3. Dílčí závěr	167
X. KONCENTRACE SMĚNEČNÉHO ROZKAZNÍHO ŘÍZENÍ	169
1. Koncentrace směnečného rozkazního řízení	169
2. Koncentrace prostého nalézacího řízení vedeného o zaplacení směnečného nároku	170

3.	Specifická rozkazní koncentrace směnečného rozkazního řízení	170
3.1	Podstata a podoba specifické rozkazní koncentrace směnečného rozkazního řízení	170
3.2	Vliv specifické koncentrace směnečného rozkazního řízení na možnost doplnění, upřesnění a dotvrzení námitek	173
3.3	Výjimky z uplatnění koncentračního principu ve směnečném rozkazním řízení	177
4.	Funkčnost a opodstatněnost specifické rozkazní koncentrace směnečného rozkazního řízení	184
4.1	Věcná uspokojivost rozhodnutí a rychlý průběh řízení	184
4.2	Legitimní smysl a účel koncentrace řízení	185
4.3	Specifická koncentrace směnečného rozkazního řízení a průtahy v řízení	185
4.4	Specifická rozkazní koncentrace řízení a hmotné směnečné právo	187
5.	Příklad z praxe	192
6.	Hodnocení specifické koncentrace směnečného rozkazního řízení	195
6.1	Nezbytnost vyvážení požadavků na věcnou správnost a rychlost rozhodování	195
6.2	Nerovnováha příznivých a nepříznivých důsledků uplatnění koncentračního principu ve směnečném rozkazním řízení	196
6.3	Striktnost koncentrace a délka námitkové lhůty jako limitní faktor uplatnění obrany proti směnečnému nároku, jenž byl přiznán směnečným platebním rozkazem	196
6.4	Náročnost zpracování námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu	196
6.5	Nedostatečná délka námitkové lhůty	197
6.6	Stěžejní důsledky specifické rozkazní koncentrace směnečného rozkazního řízení	198
6.7	Nerovnováha mezi postavením žalobce a žalovaného ve směnečném rozkazním řízení	198
6.8	Neopodstatněnost omezení žalovaného specifickou koncentrací směnečného rozkazního řízení	200
7.	Koncentrace směnečného rozkazního řízení a právo na spravedlivý proces	200
8.	Dílčí závěr	201

XI.	SMĚNEČNÉ ROZKAZNÍ ŘÍZENÍ A PRÁVO NA SPRAVEDLIVÝ PROCES	203
1.	Spravedlivý průběh směnečného rozkazního řízení	203
2.	Právo na spravedlivý proces	203
2.1	Právo na právní slyšení	204
2.2	Princip rovnosti zbraní	205
3.	Podstata rozkazního řízení	206
4.	Ústavní konformita rozkazního řízení	207
4.1	Obecný pohled na ústavní konformitu rozkazního řízení	207
4.2	Ústavní konformita prostého rozkazního řízení	208
4.3	Ústavní konformita směnečného rozkazního řízení	210
5.	Dílčí závěr	227
	ČÁST ČTVRTÁ	
	EXKURSY	229
XII.	HISTORICKÝ EXKURS	229
1.	Úvod	229
2.	Uplatnění směnečného nároku podle CSŘ	229
2.1	Projednání směnečného nároku v obecném nalézacím řízení vedeném dle CSŘ	230
2.2	Směnečné příkazní řízení vedené dle CSŘ	230
3.	Uplatnění směnečného nároku ve sporném řízení podle občanského soudního řádu č. 142/1950 Sb.	234
3.1	Prosté nalézací řízení vedené o zaplacení směnečného nároku dle občanského soudního řádu č. 142/1950 Sb.	234
3.2	Směnečné rozkazní řízení dle občanského soudního řádu č. 142/1950 Sb.	234
4.	Zachování tradic nebo přizpůsobení právní úpravy novým společenským poměrům	235
5.	Dílčí závěr	236
XIII.	UPLATNĚNÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU V CIVILNÍM ŘÍZENÍ VE SPOLKOVÉ REPUBLICCE NĚMECKO	237
1.	Zrychlená řízení v německém civilním řízení	237
2.	Uplatnění směnečného nároku v německém civilním řízení	237
3.	Nástin rozvržení výkladu	238
4.	Upomínací řízení	238
4.1	Charakteristika upomínacího řízení	238
4.2	Předpoklady vyřízení nároku v upomínacím řízení	240
4.3	Věcná a místní příslušnost	244

4.4	Uplatnění nároku	244
4.5	Zpětvzetí návrhu	246
4.6	Odmítnutí návrhu	246
4.7	Elektronická verze upomínacího řízení	247
4.8	Příznání nároku platebním rozkazem	247
4.9	Obrana proti uplatněnému nároku odpořem proti platebnímu rozkazu	248
4.10	Klid řízení, přeměna upomínacího řízení ve všeobecné sporné řízení	250
4.11	Rozhodnutí o vykonatelnosti	250
4.12	Pozbytí účinnosti platebního rozkazu	251
4.13	Obrana proti rozhodnutí o vykonatelnosti námitkou	252
4.14	Následné řízení	252
4.15	Dvoustupňový model upomínacího řízení	253
5.	Směnečné upomínací řízení (Wechselmahnverfahren)	254
5.1	Základní charakteristika směnečného upomínacího řízení	254
5.2	Obecný režim směnečného upomínacího řízení	254
5.3	Odchyly od upomínacího řízení	255
6.	Listinné řízení	261
6.1	Základní charakteristika listinného řízení	261
6.2	Předpoklady vyřízení nároku v listinném řízení	263
6.3	Smluvní vyloučení projednatelnosti nároku v listinném řízení	265
6.4	Způsobnost směnečného nároku k projednání v listinném řízení	266
6.5	Uplatnění nároku	266
6.6	Obrana žalovaného	267
6.7	Dokazování	267
6.8	Ustoupení od požadavku na projednání nároku v listinném řízení	269
6.9	Odmítnutí námitek	270
6.10	Rozhodnutí	270
6.11	Následné řízení	275
6.12	Dočasnost výsledku listinného řízení	275
7.	Směnečné řízení (Wechselprozess)	276
7.1	Základní charakteristika směnečného řízení	276
7.2	Obecný režim směnečného řízení	276
7.3	Odchyly směnečného řízení od všeobecného listinného řízení	277

8.	Koncentrace německého zrychleného řízení, v němž je uplatněn směnečný nárok	282
9.	Dílčí závěr	282
XIV.	SMĚNEČNÉ PŘÍKAZNÍ ŘÍZENÍ V RAKOUSKÉ REPUBLICCE ...	283
1.	Způsoby vyřízení uplatněného směnečného nároku v Rakouské republice	283
2.	Charakteristika směnečného příkazního řízení v Rakouské republice	284
3.	Vyřízení směnečného nároku ve směnečném příkazním nebo v obecném nalézacím řízení	285
4.	Přípravná fáze řízení o zaplacení směnečného nároku	285
5.	Posouzení předpokladů pro vydání směnečného platebního příkazu	286
6.	Usnesení o zamítnutí návrhu na vydání směnečného platebního příkazu	286
7.	Vydání směnečného platebního příkazu	287
8.	Směnečný platební příkaz	292
9.	Námítky proti směnečnému platebnímu příkazu	294
9.1	Včasnost námitek	295
9.2	Odůvodnění námitek, jejich doplnění a změna	295
9.3	Výzva k doplnění námitek a jejich doplnění na základě výzvy	296
10.	Rekurs proti směnečnému platebnímu příkazu	297
11.	Projednání uplatněného nároku a námitek (námítkové řízení) ..	297
12.	Meritorní rozhodnutí vydávaná ve směnečném příkazním řízení	297
12.1	Směnečný platební příkaz	298
12.2	Rozsudek	298
13.	Rozhodný okamžik pro posouzení skutkového děje	299
14.	Koncentrace směnečného příkazního řízení	299
15.	Žaloba na nicotnost rozhodnutí, žaloba na obnovu řízení a navrácení v předešlý stav	301
16.	Projednání nároku v prostém nalézacím řízení	304
17.	Dílčí závěr	304
	ČÁST PÁTÁ	
	ZJIŠŤOVÁNÍ SKUTKOVÉHO STAVU A DŮKAZNÍ BŘEMENO	307
XV.	ZJIŠŤOVÁNÍ SKUTKOVÉHO STAVU V ŘÍZENÍ O ZAPLACENÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU	307

1.	Úvod	307
2.	Zjišťování skutkového stavu	307
3.	Dokazování	309
4.	Osvědčování	310
5.	Míra důkazu	311
5.1	Hodnocení důkazů a možné výsledky dokazování	311
5.2	Míra důkazu	312
5.3	Pravděpodobnost jako konstanta pro stanovení míry důkazu	313
5.4	Pravděpodobnost převažující nebo pravděpodobnost hraničící s jistotou či překonávající důvodnou pochybnost	314
5.5	Praktická jistota a vyloučení rozumné pochybnosti	315
5.6	Normativní úprava míry důkazu	317
5.7	Rozumně a funkčně koncipovaná míra důkazu	321
5.8	Míra důkazu a autorita soudního rozhodnutí	323
5.9	Základní pravidlo míry důkazu	324
6.	Důkazní prostředky	326
7.	Klasifikace důkazních prostředků podle cíle sledovaného jejich označením	327
7.1	Hlavní důkaz (plný důkaz)	328
7.2	Protidůkaz	329
7.3	Důkaz opaku	329
8.	Specifické aspekty zjišťování skutkového stavu v řízení o zaplacení směnečného nároku	330
8.1	Osvědčování skutečností v předrozkazní části řízení	330
9.	Závadné jevy při dokazování v řízeních o zaplacení směnečného nároku	332
9.1	(Ne)prokazování žalobních tvrzení ve směnečném rozkazním řízení	332
9.2	Rozhodování na základě pravděpodobnostních závěrů	335
9.3	Rozhodování na základě zpochybněných skutkových domněnek	339
XVI.	DŮKAZNÍ BŘEMENO V ŘÍZENÍ O ZAPLACENÍ SMĚNEČNÉHO NÁROKU	346
1.	Funkce důkazního břemena v civilním řízení	346
2.	Dvě možná východiska pro rozhodování – zjištěný skutkový stav a stav non liquet	346
3.	Uplatnění důkazního břemena v řízení	347

4.	Omezení výkladu na sporné řízení	348
5.	Složky důkazního břemena	348
5.1	Objektivní důkazní břemeno	349
5.2	Subjektivní důkazní břemeno	349
5.3	Abstraktní a konkrétní důkazní břemeno	350
6.	Pojmy dělení, rozložení, přesouvání a přenášení důkazního břemena	353
7.	Břemeno tvrzení	355
8.	Právní úprava důkazního břemena	357
8.1	Výslovná či nevýslovná úprava důkazního břemena	357
8.2	Výklad ustanovení § 120 odst. 1 OSŘ	360
8.3	Funkční propojení břemena tvrzení a důkazního břemena	360
8.4	Zpět k právní úpravě rozložení důkazního břemena	361
9.	Teorie důkazního břemena	363
9.1	Teorie analýzy norem	367
9.2	Teorie skutečností právo zakládajících, právo rušících a právu zabraňujících (teorie skutečností)	368
9.3	Teorie negativní	373
9.4	Koncepce procesního postavení účastníka řízení	375
10.	Základní pravidlo rozložení důkazního břemena	384
10.1	Vymezení základního pravidla rozložení důkazního břemena	384
10.2	Základní pravidlo rozložení důkazního břemena a základní norma rozložení důkazního břemena	385
10.3	Základní pravidlo rozložení důkazního břemena založené na klasifikaci skutečností	386
10.4	Německý, rakouský a švýcarský pohled na základní pravidlo rozložení důkazního břemena	387
10.5	Stručný exkurs do historie	388
10.6	Uplatnění základního pravidla rozložení důkazního břemena v řízeních o zaplacení směnečného nároku	389
11.	Důkazní břemeno jako problémový faktor v řízeních o zaplacení směnečného nároku	389
11.1	Rozhodovací praxe soudů ve směnečných sporech	389
12.	Vliv způsobu vedení obrany proti uplatněnému nároku na rozložení důkazního břemena	394
12.1	Obrana žalovaného a důkazní břemeno	394
12.2	Způsoby vedení obrany žalovaným	395
12.3	Způsob vedení obrany a důkazní břemeno	396

13. Změny v rozložení důkazního břemena v průběhu sporu	400
13.1 Přesouvání konkrétního důkazního břemena v průběhu řízení	400
13.2 Současné nebo postupné tvrzení skutkových okolností a označení důkazních prostředků	401
14. Rozložení důkazního břemena ohledně vybraných skutkových okolností	402
14.1 Rozhodovací praxe soudů	402
14.2 Důkazní břemeno ohledně pravosti podpisu, existence vyplňovacího oprávnění a skutečností zakládajících kauzální obranu	403
14.3 Selektce teorií	403
15. Rozložení důkazního břemena při prokazování pravosti podpisu na směnce	404
15.1 Nejednotná rozhodovací praxe soudů	404
15.2 Rozhodovací praxe Nejvyššího soudu ČR	404
15.3 Prokazování nároku a jeho zpochybnění	407
15.4 Důkazní břemeno ohledně pravosti podpisu na směnce z pohledu teorie analýzy norem	408
15.5 Důkazní břemeno ohledně pravosti podpisu na směnce z pohledu negativní teorie	412
15.6 Důkazní břemeno ohledně podpisu na směnce z pohledu teorie analýzy skutečností	412
15.7 Důkazní břemeno ohledně pravosti podpisu na směnce a (nový) občanský zákoník	413
15.8 Možnost soudcovské modifikace pravidla rozložení důkazního břemena ohledně pravosti směnky a pravosti podpisu na směnce	417
16. Rozložení důkazního břemena při prokazování existence oprávnění vyplnit blankosměnku po uplatnění námítky bezprávného doplnění směnky	419
16.1 Důkazní břemeno ohledně (ne)existence vyplňovacího oprávnění z pohledu teorie analýzy norem	420
16.2 Důkazní břemeno ohledně udělení vyplňovacího oprávnění z pohledu negativní teorie	425
16.3 Důkazní břemeno ohledně udělení vyplňovacího oprávnění z pohledu teorie analýzy skutečností	426
17. Rozložení důkazního břemena při prokazování existence okolností, na nichž je založena kauzální obrana	427

17.1 Důkazní břemeno ohledně kauzální obrany z pohledu teorie analýzy norem	429
17.2 Důkazní břemeno ohledně kauzální obrany a negativní teorie	431
17.3 Důkazní břemeno ohledně kauzální obrany z pohledu teorie analýzy skutečností	432
18. Dílčí závěr	433

ČÁST ŠESTÁ

NÁVRHY NOVÉ PŘÁVNÍ ÚPRAVY

XVII. ÚVAHY DE LEGE FERENDA

1. Směnečné rozkazní řízení jako smysluplná součást civilního procesu	435
2. Aspekty směnečného rozkazního řízení vhodné k úpravě	436
3. Koncepční nedostatky směnečného rozkazního řízení	436
3.1 Absence nástroje umožňujícího žalovanému přiměřeně snadné zpochybnění meritorního rozhodnutí, jež bylo vydáno bez jeho slyšení	437
3.2 Absence nástroje umožňujícího žalovanému přiměřeně snadné navrácení řízení do stavu před vydáním směnečného platebního rozkazu nebo do stavu obdobného	438
3.3 Uplatněný nárok má i po jeho kvalifikovaném zpochybnění žalovaným status nároku přiznaného rozhodnutím soudu	439
3.4 Uplatněný nárok není soudem ve směnečném rozkazním řízení projednán	439
3.5 Rozhodování podle skutkového stavu aktuálního v okamžiku vydání směnečného platebního rozkazu	440
3.6 Nemožnost zrušit směnečný platební rozkaz z důvodu nenaplnění předpokladů pro jeho vydání	441
3.7 Nevyužívání rozsudku pro uznání a rozsudku pro zmeškání ve směnečném rozkazním řízení	442
3.8 Neochota soudů respektovat procesní obranu započtením uskutečněnou po vydání směnečného platebního rozkazu	443
4. Úvaha de lege ferenda ve vztahu ke koncepci směnečného rozkazního řízení	443
5. Koncentrace směnečného rozkazního řízení	444
5.1 Nedostatky koncentrace směnečného rozkazního řízení ..	444

5.2	Zmírnění specifické koncentrace směnečného rozkazního řízení	445
5.3	Vynětí procesních námitek ze specifické koncentrace směnečného rozkazního řízení	446
6.	Úvaha de lege ferenda ve vztahu ke specifické rozkazní koncentraci směnečného rozkazního řízení	446
7.	Náznak úvahy de lege ferenda ve vztahu k rozložení důkazního břemena v řízení o zaplacení směnečného nároku	448
8.	Návrh právní úpravy směnečného rozkazního řízení obsažený ve věcném záměru civilního řádu soudního	448
8.1	Směnečné a šekové rozkazní řízení	449
8.2	Možné receptce či inspirace při konstrukci právní úpravy směnečného rozkazního řízení	452
8.3	Alternativní věcný záměr právní úpravy směnečného (případně i šekového) rozkazního řízení	453
8.4	Důkazní břemeno	454
9.	Dílčí závěr	454
XVIII.	ZÁVĚR	455
1.	Směnečný nárok jako předmět nalézacího řízení	455
2.	Možné způsoby projednání uplatněného směnečného nároku ..	456
3.	Vyřízení směnečného nároku v rozkazním řízení	456
4.	Vyřízení směnečného nároku v prostém rozkazní řízení a v prostém nalézacím řízení	457
5.	Procesní obrana žalovaného proti uplatněnému směnečnému nároku	458
6.	Směnečné rozkazní řízení	459
7.	Specifická rozkazní koncentrace směnečného rozkazního řízení	461
8.	Směnečné rozkazní řízení a právo na spravedlivý proces	463
9.	Historický exkurs	463
10.	Německá právní úprava zrychlených řízení	464
11.	Rakouská právní úprava řízení o zaplacení směnečného nároku	465
12.	Zjišťování skutkového stavu	466
13.	Důkazní břemeno	466
14.	Problémové aspekty rozhodovací praxe soudů	467
15.	Pohled do budoucnosti	470
	ABSTRAKT	473
	ABSTRACT	477
	SEZNAM ZDROJŮ	481

SEZNAM ZKRATEK

AVAG	Anerkennungs- und Vollstreckungsausführungsgesetz
BGB	Bürgerliches Gesetzbuch – německý občanský zákoník
CSŘ	zákon č. 113/1895 z. ř., o soudním řízení v občanských rozepřích právních
ČZS	zákon č. 1/1928 Sb., zákon směnečný
NZPO	Zivilprozessordnung – německý civilní řád soudní
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění účinném k 1. 11. 2017
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění účinném k 1. 11. 2017
RZPO	Zivilprozessordnung – rakouský civilní řád soudní
SŘ	zákon č. 142/1950 Sb., o řízeních ve věcech občanskoprávních
ZGB	Schweizerisches Zivilgesetzbuch – švýcarský občanský zákoník
ZSŠ	zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový ve znění účinném k 1. 11. 2017

■ Směnky jsou hojně využívaným cenným papírem, proto je vedeno mnoho soudních sporů o zaplacení směnečného nároku.

■ Publikace je věnována **zvláštnostem a problémovým aspektům soudních řízení vedených při uplatnění směnečného nároku v prostém nalézacím řízení, a zejména pak ve směnečném rozkazním řízení.**

■ Autor **podrobně analyzuje směnečné rozkazní řízení**, kritizuje jeho koncepční nevyváženost, jež ústí v kolizi právní úpravy s právem na spravedlivý proces. Dále analyzuje a hodnotí intenzivní uplatnění **principu koncentrace** v tomto řízení a jeho vliv na práva a povinnosti účastníků řízení. Pojednává rovněž o **důkazním břemenu v řízení o zaplacení směnečného nároku** a o míře důkazu ve směnečných sporech. Při výkladu se vyhýbá polemice s rozhodovací praxí soudů.

■ Kniha obsahuje **exkurs do zahraniční právní úpravy civilních řízení Rakouské republiky a Spolkové republiky Německo**, v nichž jsou uplatňovány směnečné nároky.

■ Autor úvahami *de lege ferenda* reaguje na **návrh právní úpravy směnečného rozkazního řízení, jenž je obsažen ve věcném záměru připravovaného civilního řádu soudního.**

■ Publikace je určena zejména odborným čtenářům, kterým vyloží teoretická východiska pohledu na řízení o zaplacení směnečného nároku, provede je však i průběhem soudního řízení o zaplacení směnečného nároku, a to z pohledu teoretika působícího v akademické sféře i praktika – advokáta, který se směnečným právem zabývá již více než 25 let.

JUDr. Radim Chalupa, Ph.D.,
advokát

Autor působí jako advokát specializující se na právní pomoc v oblasti smenek a směnečného práva, a dále insolvenčního práva.

Advokátní kancelář autora poskytuje i právní pomoc v oblasti obchodního práva, občanského práva, rodinného a dědického práva.

www.radimchalupa.cz ■ 775 377 573, 777 847 897 ■ radim.chalupa.ak@gmail.com

Nakladatelství Leges, s. r. o.
Lublaňská 61, Praha 2
www.knihyleges.cz

